

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Thesavrvs|| Locorum|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. XXX. De Bono viro. Bono. Sancto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

tur occasio delinquendi, *c. denique 6. dist. 21.* Ideoque bonum vitandum si ex illo potest descendere malum. Abbas in *c. cum ab omni in not. 2. de vit. & honest. cler.* malum ergo in potentia excludit bonum in actu: melius itaque est stare in terminis indifferentibus, quam ut sub spe boni malum aliquod committatur. Nam bonum ex malo gesto proveniens non excusat delinquentem, *l. 3. §. in bello. de re mil. c. relegendes 45. caus. 23. q. 5.* imo bonum prohibetur ratione mali consequentis, *c. ita ergo 5. & ibi gloss. 22. quest. 1.*

IX.

Mala admittenda non sunt, ut inde sequantur bona, *can. forte 3. caus. 14. q. 5. can. sic non sunt 10. caus. 32. q. 4. c. fin. 32. q. 8. cap. super eo 4. de usur. c. 3. & ibi gloss. ne cler. vel monach.* sed diffugiendum quod malum est, muniendum vero undique quod melius, ut loquitur Justinianus in *Nov. 89. pr. & c. 7.* Et ideo non sunt facienda mala, ne alii graviora committant, talis namque compensatio apud Christianos locum sibi non vindicat, *can. quod ait. 1. dist. 14. c. 1. de convers. infidel.* Unde qui hac intentione mala accipit aut facit, ut bene dispenset, gravari potius quam juvari censetur, *c. non est putanda 27. caus. 1. q. 1.* Et sanctus virse non putat eligi ad melius, si ipse factus est deterior, *can. legi 16. quest. 1.*

Et hæc quidem ita regulariter obtinent, limitationis loco notandum quod ubi inveteratum malum est, ita ut medicina ipso morbo periculosior videatur, malum non approbetur, sed toleretur propter bonum, quod ex malo sequitur, *cap. denique 6. dist. 4. cap. nervi 2. circa fin. dist. 13.* Eleg. hac de re Tiberius in prudentissima Oratione ad Senatum habita v. Tacit. 3. Ann. 53. n. 2.

X.

Bonum honestum præfertur bono utili Bald. in *l. Julianus num. 2. ff. si quis omnia causa testam.*

XI.

Bonum diu servatum non facile mutatur, Zas. in *l. minimè in pr. ff. de leg.*

CAP. XXIII.

De Bono & æquo. adde
supr. lib. 1. cap. de Æquitate.

Axioma I.

Bonum & æquum debet iudex considerare, *l. 2. in fin. si quis caut.*

II.

De bono & æquo si tractatur plerumque sub auctoritate juris scientia perniciosè erratur, *l. si servum 91. §. 3. vers. & Celsus adolescens 3. de Verb. Obl.*

III.

Ex bono & æquo ubi agitur non est curandum de Apicibus juris, *l. si fidejussor 29. §. 4. ubi Bart. Mandat. cap. dilecti. ubi gloss. extra de Jud. vide supra de bona fide. & lib. 1. de æquitate.*

CAP. XXIX.

De Bono publico. v. infra
publicum.

Axioma I.

Bonum publicum privatorum commodis anteponitur, *Nov. 39. c. 1. pr. vers. sancimus,* adeo ut propriæ hic consanguinitatis & pietatis ratio merito cesset, sic priscis olim Romanis disciplina castrorum antiquior fuit parentibus quam charitas liberorum, *l. 19. §. 7. de capt. & possim. revers. & filius qui patrem Reipublicæ hostem occidit præmio laudeque dignus iudicatur, in l. 35. de relig.*

II.

Bonum publicum fundatur in æquitate, Honded. vol. 1. conf. 81. n. 30.

CAP. XXX.

De Bono viro. Bono.
Sancto.

Axioma I.

Bonus est, qui prodest, quibus potest, & nocet nemini nisi lacesitus injuria, Cic. 3. offic. Bonus enim nocere non cupit *c. sapiens 14. caus. 6. qv. 1.*

II.

Bonus quis efficitur exemptus à mala conversatione. *l. 25. §. 6. de Ed. Ed.*

III.

Bonis sancta profunt ad salutem malis ad iudicium: mala autem profunt bonis; per malum enim fit bonum, cum bene accipitur malum, ut eleganter exemplis declarat in *can. & sancta 66. & seqq. de consec. dist. 2.*

IV.

Propter bonos interdum satius est prodelle malis, quam bonis deesse propter malos, Senec. lib. 4. de benef. c. 28. Hering. de fidejuss. c. 1. n. 44.

V.

Bonos paucos habere sanctius est quam multos malos, *c. cum sit ars 14. vers. sanctius enim, de etate & qualitat. prae. & c.*

VI.

Boni bonis nascuntur & fortibus. *vid. infr. Axiom. IX. in ampliatur.* Unde Aristot. 7. Polit. 8. ait: *Par est meliores eos esse qui ex melioribus.* Sicut enim parentum vitia & liberis innasciverisimile est *l. 5. §. 1. C. ad Leg. Jul. Majest. Aur. Bul. tit. 24.* sic & virtutum quædam propago esse creditur, Gloss. ad *l. 31. §. 21. verb. non infamata. de Edil. Edict.*

Sapientissimè tamen hæc regula fallit: unde iterum in proverbium abiit heroum filii noxæ: & rectè ex exemplo Abraham, Isaac & Jacob, Pontifex propter eorum copulationes cum ancillis 4. genera hominum figurari observat, quod nempe aut per malos nascantur boni, aut per bonos mali, aut per bonos boni, aut per malos mali, *c. recurrat. 2. caus. 32. q. 4.*

VII.

Boni à malis in hac vita penitus separari non possunt: illud enim esset arrogantis & nimium inflati. Qui enim alios non tolerat ipse sibi per impatientiam testis est, quod non sit bonus: Abel

bel enim esse reuict quem Cain malitia non ex-
ereet: malorum vindicta Deo relinquenda.

Limitationis loco notari potest, quod utitur
boni à malis in hac vita separari nequeant corpo-
raliter, separantur tamen spiritaliter. Sunt enim
in Ecclesia Dei homines mali ut humores in cor-
pore. c. quomodo exaudit Deus. 41. de consecrat.
dist. 4.

VIII.

Boni premiis afficiendi, mali coercendi poe-
nis sunt. l. 1. §. 1. de just. & iure.

IX.

BONUS quilibet in dubio praesumitur,
l. maritò 51. ff. pro socio. l. quoties 18. §. qui
dolo. ff. de probationib. cap. unic. de scrutin.
in ord. faciend. cap. dudum 16. & cap. ult.
de praesumpt. Bernard. reg. 65. Duen. reg.
75. Socin. reg. 30. Tiraquel. de praescript.
§. 1. gloss. 2. vers. sed quod pag. mibi 87. A-
retin. consil. 23. num. 10. vers. ad tertium.
Alciat. de praesumpt. reg. 3. praef. 2. Socin. in
l. cum prator. §. rogo. ff. de legat. 2. & consil.
15. num. 15. vol. 1. Marfil. in l. 1. num. 67. ff.
de Sicar. Crav. conf. 8. n. 1. Mench. illustr.
cap. 70. nu. 3. Mascard. de probat. concl. 222.
& 224. & concl. 878. concl. 1003. Menoch.
de praesumpt. lib. 5. praef. 3. num. 15. Pac. de
probat. cap. 16. num. 17. lib. 1. & cap. 53. num.
30. Flamin. Paris. de resignat. benefic. lib.
10. quest. 3. n. 63. Petr. Alphons. de Vascon-
cellos in harmonia rubricarum iuris Ca-
nonici, ad rub. de scrutinio in Ordine fa-
ciend. num. 3. seqq. Brunor. à Sole in locis
communib. verbo bonus. Cened. ad Sextum
collect. 29. num. 1. Card. Tusch. d. tom. 1. lit.
B. conclus. 123. Gare. Girunda de privilegio-
rum seu exempt. explicat. n. 1500. Mendez.
à Castro in praxi Lusitana, lib. 3. c. 1. n. 64.
(Ampliatur hac reg. per Innoc. in C.
dudum 2. de Elect. ubi scribit: Si probatur
Electum esse venatorem, praesumitur hoc
licita recreationis ergo facere, vel si pro-
batur irascibilis, vel indignabilis natura,
interpretatur, quod ex iusta causa hoc fa-
ciat: ubi Abbas quem sequitur Felin. in
verb. Idoneus.) Thom. de Thomasset in flo-
rit. legum. reg. 67. ubi quod bonus praesu-
mitur, qui de bono genere natus est, A-
loyf. Ricc. in decis. Curiae Archiepif. Neapol.
p. 1. decis. 62. n. 6. Octav. Glorit. resp. 6. n. 77.
(seu bonis parentibus ortus Gloss. ad l.
quod si nolit 31. §. qui mancipia 21. in verb.
non infamata. ff. de Aed. Ed. Item qui bo-
na nationis. d. l. 31. §. 21. de Aed. Ed.) Fa-
rinac. in praxi crimin. p. 1. quest. 47. n. 282.
ubi quod ex educatione bona quis bonus
praesumitur, Menoch. de praesumpt. lib. 5.
praef. 1. n. 29. ubi limitat, quando agitur de
salute animae, Sanctarel. var. resol. p. 1.
resol. 2. n. 4. Phil. Pasch. de virib. patrie po-

test. p. 2. c. 2. n. 25. ubi dicit, quod licet
quis bonus praesumatur, non tamen i-
optimus, & qualitas illa debet probari
(Alciat. reg. 3. praesumpt. 2. n. 9. de praesumpt.
Angel. in l. 2. §. diem ff. quemadmodum te-
stamenta aperiuntur) Vincent. Caroc. sing.
286. ubi ait intelligendum axioma. 2. in
persona particulariter considerata, secus
in populo simul collecto, & coadunato,
quia in eo homines non integri, sed cor-
ruptibiles adesse praesumuntur, in accla-
mationibus scilicet, & aliis non maturè
gestis.)

(Limit. 3. quando agitur de aliquo pro-
movendo: tunc enim integritas non pra-
sumitur, sed debet adhiberi aliqua infor-
matio. Ita tenet Cardin. Clement. 1. in 2.
rota, de concess. praebend. Alciat. de pra-
sumpt. reg. 3. praesumpt. 2.)

4. Non habet locum hac regula si qua-
stio sit de facultatibus. Gloss. communi-
ter approbata in l. si vero §. qui pro rei
qualitate in verb. dubitetur. ff. qui satisda-
re. & ibi Jason.

5. Quando contra aliquem esset com-
munis fama, quia tunc illam purgare ne-
cesse habet. Bartazol. lib. 1. consil. 6. decis.
2. quest. 5. per tot. tit. de purgat. Canon.

6. Quando quis semel fuerit malus,
tunc semper maxime in eodem mali ge-
nere talis esse praesumitur. l. si cui. 7. §. 3. ff.
de Accus. confer. infra reg. qui semel malus,
semper praesumitur malus. Herm. Vult.
Consil. Marpurg. 15. n. 88. vol. 2.

7. Hac regula concernit personam ho-
minis, ut illa excusetur à sinistra suspicio-
ne doli & fraudis, si quid minus rectè di-
ctum aut factum reperitur, ut id potius
fragilitati humanae imputetur, quam ma-
lo consilio; non justificat autem ea, quae
circa personam versantur, ut iusti praesu-
mantur actus hominum. Modest. Pistor.
p. 2. quest. 75. n. 1.

Praterea hac praesumptio non praeju-
dicat tertio. Decius consil. 445. incipit in
casu ad me translato. num. 61. ibi & in prae-
judicium alterius &c. Abbas Panormitan.
in cap. cum injure. 31. num. 2. vers. item cum
agitur de praedicio alterius. extra de offic.
& potestate judic. Modest. Pistor. part. 2.
quest. 76. n. 1. & ibi Schultz in not.)

CAP. XXXI.

De Brevitate.

Axioma I.

Brevitas non paginis aut lineis metienda, sed
rerum necessariorum & verisimilium tracta-
tione